

Ruimte voor sport in Gouda: een goede match!

Speelschema voor de periode 2021 – 2030

Inhoud: Speelschema voor de periode 2021 – 2030

Warming-up: door de wethouder	3	2. Capaciteit voetbalvelden op orde	16
De aftrap	5	3. Gebruik gereserveerde voetbalvelden Oostpolder	16
Voorbeschouwing op het eerste fluitsignaal	6	4. Uitvoering MJOP buitensport	16
Replay: terugblik op de periode 2009 - 2020	6	5. Een innovatief sportveld in Westergouwe	17
Spelregels: het bestaande beleid	6	6. Het Groenhovenpark als vitaal sportpark	17
Speelveld: trends & ontwikkelingen	8	4. Marathon: met sport bijdragen aan een	
Speelwijze: visie & kaders	10	duurzamer Gouda	17
De Opstelling: ambities & opgaven	10	1. Energietransitie	18
1. De stad als sportveld: Gouda als beweeg-		2. Klimaatadaptatie	18
vriendelijke stad	10	3. Milieuvriendelijk veldbeheer	18
1. Urban sportsvoorzieningen in de stad	11	4. Afvalvrije sportclubs en circulair	
2. Creatief gebruik van de		materiaalgebruik	20
bestaande infrastructuur	12	5. Uitvoering zorgplicht kunstgras	20
3. Westergouwe als meest beweegvriendelijke		5. Een gelijk spelveld: duidelijke eigendoms-	
wijk van de regio	12	verhoudingen en eerlijke tarieven	20
4. 'Smart city': technologische innovaties om		1. Een transparant tarievenstelsel	21
bewegen te stimuleren	12	2. Duidelijke beleidslijn over eigendoms-	
5. Gouda watersportstad	13	verhoudingen	21
6. Van binnen naar buiten	15	6. Inclusief, veilig en gezond	21
2. Niemand buitenspel: binnensportaccommodaties		1. Inclusief en toegankelijk	21
voor iedereen	13	2. De sportclub als ontmoetingsplek	22
1. Kanteling: meer maatwerk bij inrichting		3. Veilige sportplekken	22
van gymzalen	13	4. Gezonde sportkantines	23
2. Een innovatieve sportzaal in Westergouwe	14	5. Rookvrije sportparken	23
3. Een zwembad voor alle Gouwenaars op		De wedstrijdorganisatie: randvoorwaarden	23
Champions League-niveau	14	Speelbudget	23
4. Uitvoering MJOP binnensport	14	Medespelers	23
5. De toekomst van de Dick van Dijkhal	14	De VAR: monitoring en evaluatie	24
6. Van binnen naar buiten	15	Bijlage 1: Sport- en beweeglocaties in Gouda	26
3. Buiten en binnen de lijntjes: optimaal gebruik		Bijlage 2: Speelschema in beeld	28
van sportparken	15	Bijlage 3: Bronnen	30
1. Meer openbaar gebruik sportparken	15		

Warming-up: door de wethouder

Een agenda voor de komende tien jaar: hoe kijken we aan tegen onze sportaccommodaties, tegen de stad als sportveld, tegen nieuwe trends en ontwikkelingen? Het is belangrijk om daar regelmatig bij stil te staan, want er gebeurt veel in de dynamische wereld van sport.

In dit document worden de kaders voor de komende tien jaar neergezet voor de wijze waarop we met sportaccommodaties en openbare ruimte – of beter gezegd: plekken waar onze inwoners kunnen sporten en bewegen – omgaan. Dat wil niet zeggen dat het in de loop van de jaren niet anders kan worden, maar zo is het zoals we er nu, in 2021, tegenaan kijken. Het biedt houvast maar ook perspectief. We kijken vooruit, maar laten het verleden niet los. Want Gouda heeft een rijke historie als het gaat om het verenigingsleven. Dat koesteren we. Tegelijkertijd zien we nieuwe trends. Nieuwe sporten treden steeds meer op de voorgrond en bestaande sporten zijn aan het innoveren.

Er zullen nieuwe ontwikkelingen komen, beschikbare middelen zullen altijd een issue zijn. Maar met deze agenda, deze kaders, verwoorden en verbeelden we welke kant we op willen in Gouda.

Dat sport en bewegen belangrijk is weten we al lang en corona heeft ons daarmee nog maar eens extra met de neus op de feiten gedrukt. Als gemeente zijn we aan zet. Met sport en bewegen kunnen we veel betekenen op het gebied van gezondheid, eenzaamheid, meedoen, werkgelegenheid én plezier. Dat begint allemaal met goede en voldoende plekken om te kunnen sporten, voor iedereen, een leven lang. Want daarmee creëren we een goede match met de behoefte van onze inwoners!

Deze agenda is niet los te zien van ons Sportakkoord, ons Preventieakkoord en ons sportbeleid dat in 2022 weer herijkt wordt. Ik kijk er naar uit om samen met verenigingen en andere sportaanbieders, inwoners en andere organisaties die zich nauw betrokken voelen bij sport en bewegen, invulling te gaan geven aan onze ambities op het gebied van sport en bewegen.

Prettige wedstrijd!

Michiel Bunnik,
wethouder sport ■

Gouda wil een gemeente zijn
die haar inwoners volop
kansen biedt om te sporten
en te bewegen

De komende jaren zetten we actief in op het beweegen sportvriendelijker maken van Gouda

De Aftrap

Voorbeschouwing op het eerste fluitsignaal

Een van de dingen die in coronajaar 2020 overduidelijk aan het licht kwam was dat sport en bewegen een belangrijke positie innemen. In Nederland, maar zeker ook in Gouda. De sport en het onderwijs waren de eerste sectoren die na de eerste lockdown weer mochten opstarten en er was alom waardering voor de manier waarop sportverenigingen en hun vrijwilligers in no-time weer aan de slag waren. Het belang van sport als zinvolle tijdsbesteding, maar ook vanwege de sociale waarde en de gezondheidswaarde, staat buiten kijf. Niet voor niets ook grepen vele sportorganisaties en -prominenten de crisis aan om nog maar eens te pleiten voor het feit dat 'sport en bewegen' het nieuwe normaal moet worden en dat er eigenlijk niet genoeg aandacht gegeven kan worden aan sport en bewegen als preventiemiddel. En dat in een tijd waarin gemeenten toch al bezig zijn met het opstellen van sportakkoorden en preventieakkoorden.

Ook Gouda heeft sport en bewegen hoog op de agenda staan. De stad kent een rijk verenigingsleven, van de nieuwe wijk Westergouwe willen we de 'meest beweegvriendelijke wijk van de regio' maken, we hebben een door tientallen organisaties omarmd Gouds Sportakkoord en er zijn veel ideeën over en verzoeken voor vernieuwende sportvoorzieningen.

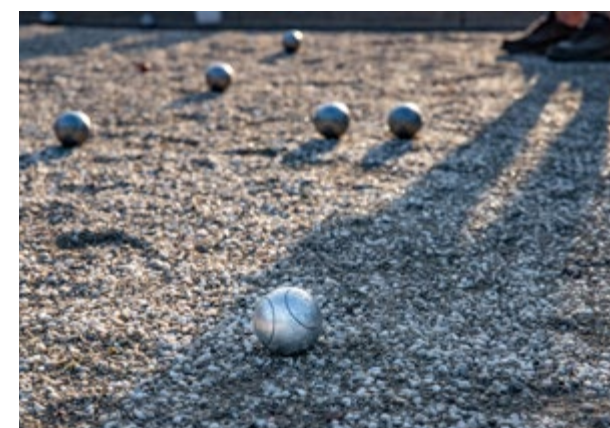
Kunnen sporten en bewegen begint bij voldoende en geschikte plekken om dat te doen. We hebben daar als gemeente een belangrijke rol in en het is dus belangrijk om regelmatig uit te spreken en vast te leggen hoe we dat willen doen. De laatste keer dat we dat deden was in 2009 met een nota die een looptijd had tot 2015. Sindsdien is er veel gebeurd. In deze agenda, die tien jaar vooruitkijkt, komt veel aan bod. We hebben het daarbij niet alleen over sportaccommodaties, maar over ruimte voor sport en bewegen. Dat doen we omdat het niet meer alleen gaat om fysieke gebouwen, maar

ook om de openbare ruimte, waarin immers steeds meer mensen hun sport beoefenen of aan hun dagelijkse hoeveelheid beweegminuten komen.

We gaan in deze agenda allereerst in op de kaders die we eerder al hebben gesteld in het sportbeleid, in het Gouds Sportakkoord en in andere relevante documenten en beleidsvelden zoals het coalitieakkoord, gezondheidsbeleid, duurzaamheidsbeleid, speelplekkenbeleid en inclusiviteitsbeleid. We geven een beeld van de huidige situatie: welke accommodaties en ruimte hebben we in Gouda en hoe is de tevredenheid en het gebruik daarvan. We baseren ons daarbij onder andere op het door het Mulier Instituut uitgevoerde onderzoek in 2019 'Ruimte voor sport in Gouda'.

Vervolgens komen de belangrijkste thema's aan de orde. Daarbij gaat het over een beweegvriendelijke stad, over binnen- en buitensportaccommodaties, over duurzaamheid, over eigendomsverhoudingen van sportvoorzieningen én over veiligheid en toegankelijkheid.

Gouda wil een gemeente zijn die haar inwoners volop kansen biedt om te sporten en te bewegen, dicht bij huis en in kwalitatief hoogwaardige voorzieningen en accommodaties. Het doel is zoveel mogelijk Gouvenaars in beweging te krijgen en te houden. Met deze agenda gaan we die uitdaging de komende jaren aan. ■

Replay: terugblik op de periode 2009-2020

De laatste keer dat we in Gouda beleidsvoor-nemens over sportaccommodaties hebben ver-woord in een notitie was in 2009. Sindsdien is er veel gebeurd. Meest in het oog springend zijn de oplevering van het sportpark van sv DONK – al-weer meer dan tien jaar geleden, de realisatie van het Groenhovenbad in 2013 en de komst van de tijdelijke sporthal Dick van Dijk, die begin 2020 in gebruik werd genomen. Verder is ingezet op het oplossen van de capaciteitsdruk bij een aantal buitensportverenigingen. Soms werd gekozen voor een samenwerking zoals bij CVV De Jodan Boys en GSV, andere keren werd gekozen voor uitbrei-ding, zoals bij de rugbyers van RFC. Daarnaast trokken de kunstgrasvoetbalvelden met rubber infill flink de publiciteit. Ook in Gouda hadden we onze handen vol aan de discussies rondom de scha-delijke gevolgen van dat rubbergranulaat en later ook andere materialen. Het ging daarbij zowel om de gevolgen voor de gezondheid van de mens, als om het milieu. Ook kenmerkend voor de laatste jaren: het toenemend aantal gesprekken dat werd gevoerd over eigendomsverhoudingen en onroer-endezaakbelastingen. Het werd duidelijk dat veel afspraken die soms al tientallen jaren oud zijn, zowel bij gemeente als sportverenigingen niet meer helder op het netvlies staan. En ten slotte: een ac-tiepunt dat in 2009 al genoemd werd, maar recent pas echt concreet is geworden: de plannen voor het realiseren van een sportvoorziening in nieuwbouw-wijk Westergouwe. ■

Spelregels: het bestaande beleid

Sportnota

In het bestaande sportbeleid van Gouda (vastge-legd in de Sportnota Sport en Bewegen in Gouda 2022) is een ‘toekomstbestendig voorzieningen-aanbod’ een van de speerpunten. Als gemeentelijke voorzieningen worden beschouwd het Groen-hovenbad, sporthallen De Mammoet (inclusief het buitenhandbalcomplex), De Zebra en de Dick van Dijkhal, sportzalen De Aakwerf en Groen van Prinsterersingel en de nog te bouwen sportzaal in Westergouwe, de sportparken Donk, Groenhoven, Olympia, ONA, Oosterwei en Uiterwaard en de gymzalen die primair een functie vervullen op het gebied van onderwijshuisvesting.

Behalve dat we toegankelijke, duurzame en sociaal veilige accommodaties willen, is ook uitgesproken dat we de bestaande accommodaties zo efficiënt mogelijk willen gebruiken en dat we nadrukkelijker kijken naar de mogelijkheden van sportieve recre-atie in de openbare ruimte. Als verenigingen (al dan niet ondersteund door sportbonden of andere particuliere organisaties) aanvullingen willen op het bestaande aanbod, dan wordt samen met SPORT•GOUDA de haalbaarheid vastgesteld. Een belangrijk uitgangspunt is dat de gemeente in beginsel optreedt als eigenaar van de hiervoor genoemde voorzieningen en dat opstallen in eigen-dom zijn van de verenigingen. De situatie dat de gemeente investeerde in kleedkamers en die kos-tendekend verhuurde, is beëindigd. Wel kunnen verenigingen gebruik maken van een gemeentega-rantie bij het afsluiten van leningen.

Sportakkoord en Preventieakkoord

Het eind 2019 in het leven geroepen Gouds Sport-akkoord heeft veel energie gebracht. In het akkoord staan ambities om Gouda nog sportiever te ma-ken en de kracht van sport en bewegen verder te vergroten. Daarbij wordt ingezet op vijf pijlers: Toe-komstbestendige sport- en beweegaanbieders, Dichtbij sporten, Meedoen, Vaardig in bewegen en Topsport die inspireert. Met name in de pijler Dichtbij sporten staan veel aanknopingspunten met ruimte voor sport. Het opstellen van deze agenda is er een van, maar ook het versterken van een

We willen toegankelijke, duurzame en sociaal veilige accommodaties

beweegvriendelijke buitenruimte en het optimaliseren van het gebruik van sportaccommodaties zijn ambities die onder die pijler vallen. Met de SportakkoordPot zijn er ook financiële middelen beschikbaar om lokale initiatieven te helpen van de grond te komen. In juni 2021 is ook het Goudse Preventieakkoord gepresenteerd. Een gezonde leefomgeving en beweging (& voeding) zijn daarin twee thema's die dicht tegen het Sportakkoord aanhangen.

Coalitieakkoord

Ook in het coalitieakkoord voor de periode 2018-2022 ('Nieuwe energie: samenwerken en investeren voor Gouda') is uitgesproken dat we sporten en bewegen in de openbare ruimte stimuleren en daar bij de inrichting rekening mee houden. Bovendien is afgesproken een meerjarig ontwikkel- en onderhoudsplan te maken om daarmee achterstallig onderhoud en noodzakelijke investeringen bij sportaccommodaties te kunnen aanpakken.

Andere beleidsvelden

Sport en bewegen staat niet op zichzelf en het is dan ook logisch dat het in steeds meer andere beleidsvelden een factor is geworden waar rekening mee wordt gehouden. Andersom draagt het sport- en beweegbeleid bij aan het realiseren van doelstellingen van andere beleidsvelden. De verschillende klimaat- en duurzaamheidsplannen zoals het raadsprogramma energietransitie en de Klimaatadaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda zijn daar uitgesproken voorbeelden van. In het kader van het gemeentelijke gezondheidsbeleid is het Preventieakkoord een belangrijke 'partner' voor het Sportakkoord. De akkoorden hebben veel overeen-

komsten en versterken elkaar. Verder zijn uiteraard speelplekkenbeleid en inclusiviteitsbeleid logische verbindingen met het sport- en beweegbeleid. De eerste vanuit het oogpunt dat spelen, sporten en bewegen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. De tweede omdat sport en bewegen bij uitstek geschikt zijn om 'iedereen mee te laten doen'. In dat kader speelt ruimte voor sport ook een rol bij veiligheid en maatschappelijke beleidsterreinen zoals armoedebeleid, jongerenwerk en leefbaarheid. Sportaccommodaties zijn niet alleen geschikt om te sporten, maar bieden ook ruimte voor ontmoeting en kunnen een veilige haven in een wijk zijn. We zien dat steeds meer sportverenigingen hun accommodatie ook voor dit soort doelen beschikbaar stellen. Ten slotte is er een sterke link met het groenbeleid, openbaar beheer en inrichting van de publieke ruimte, onderwijshuisvesting (een gymvoorziening voor het primair onderwijs op wijkniveau is het uitgangspunt), stadsmarketing en het recreatiebeleid waarin het onder andere gaat om wandelen, fietsen en waterrecreatie. ■

Speelveld: trends & ontwikkelingen

In tien jaar kan veel gebeuren, ook in de wereld van sportaccommodaties. Vijf trends zijn in het bijzonder van belang.

1. Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid is uiteraard niet aan de sportwereld voorbij gegaan de laatste jaren. In de Klimaatwet en het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over de gebouwde omgeving (energietransitie) en mobiliteit, over een circulaire economie en over het aanpassen van de omgeving aan het veranderende klimaat: klimaatadaptatie. In 2030 moet er 49% minder CO₂-uitstoot zijn in Nederland ten opzichte van 1990. In 2050 moet het zelfs 95% minder zijn. In Gouda hebben we zelfs de ambitie om in 2040 al CO₂-neutraal te zijn. 2040 is bovendien de streefdatum voor een aardgasvrije stad. Ook klimaatadaptatie en circulaire economie hebben een prominente plek in het coalitieakkoord. De gemeente heeft het Convenant Klimaatadaptief Bouwen ondertekend waardoor wij ook de sportaccommodaties klimaatbestendig maken. Schade of duurdere herstelmaatregelen in de toekomst kunnen daarmee worden voorkomen.

Uitvloeisel van het landelijke Klimaatakkoord is de Routekaart Verduurzaming Sport. Daarin is afgesproken dat alle sportaccommodaties in 2050 CO₂-arm zijn (95% reductie), dat sportvelden duurzaam beheerd worden (geen gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen meer) en dat de sport circulair is. Dat laatste wil zeggen dat uitsluitend materialen gebruikt worden die ook weer hergebruikt kunnen worden. Daarmee helpt de sport het afvalprobleem op te lossen en verkleint het haar eigen CO₂-voetafdruk. In het kader van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs wordt ingezet op onderwijshuisvestingsprojecten (inclusief gymzalen) die gasloos zijn en voldoen aan de standaard 'Energie Neutrale Gebouwen' of 'Nul op de meter'.

2. De openbare ruimte als bewegingomgeving

De openbare ruimte wordt steeds belangrijker voor sportbeoefening, een trend die we al een aantal jaren zien. Wandelaars, fietsers, hardlopers en wielrenners, ze zijn niet meer uit het straatbeeld weg te denken. Tegelijkertijd neemt de populariteit van 'urban sports' toe. Voorbeelden daarvan zijn freerunning, skateboarden, BMX-en, bootcamp en calisthenics die aan een flinke opmars in ons land bezig zijn. Ook in Gouda neemt het aantal verzoeken voor voorzieningen waar deze nieuwe sporten beoefend kunnen worden in hoog tempo toe. Het maakt dat gemeenten steeds meer nadenken over een dusdanige inrichting van de openbare ruimte dat die meer en beter gebruikt kan worden om te bewegen en te sporten. Daarbij gaat het niet alleen om specifieke sportvoorzieningen (waar een aanbod bij hoort), maar ook om brede wandel- en fietspaden, goede verbindingen. Nieuwe technologieën, bewonersparticipatie en een groene en veilige omgeving spelen hierin een belangrijke rol.

3. Veiligheid

Ook veiligheid van sportaccommodaties is de laatste jaren een steeds belangrijker item geworden. Bekende discussies zijn die over het toezicht door zwembadpersoneel en de eventuele schadelijke gevolgen van het instrooiingsmateriaal in kunstgras. Uiteraard heeft ook de coronaperiode het belang van veilige en hygiënische sportaccommodaties nog maar eens stevig benadrukt. Daarnaast blijkt een veilige omgeving steeds vaker een cruciale voorwaarde te zijn voor mensen om in hun eigen woonomgeving in de openbare ruimte te gaan sporten.

4. Sport in het sociaal domein

Voldoende bewegen heeft een positief effect op de gezondheid en het welzijn van mensen. Logisch dus dat sport en bewegen de laatste jaren steeds meer wordt gezien als een middel om kwetsbare groepen mee te helpen. In Gouda faciliteren we dit met bijvoorbeeld de Sportimpulsregeling, het Sportakkoord, de Rotterdampas en het Volwassenfonds. Ook in het Preventieakkoord heeft sport en bewegen een toonaangevende rol. Goede en goed toegankelijke sportparken en sportaccommodaties zijn ook hierin van belang. Een accommodatie met meerdere functies kan fungeren als 'buurthuis van de toekomst' en op die manier voor meer mensen interessant worden om er gebruik van te maken. Goed voor de sportvereniging en goed voor de wijk. Sport blijft leidend, maar de ontmoetingsfunctie voor de wijk wordt belangrijker. Een aansprekend voorbeeld is de ontwikkeling die het walking football doormaakt, met in haar kielzog andere walking sportvarianten.

5. Omgevingswet

In de nieuwe Omgevingswet is bewegen een belangrijk onderwerp. In de nieuwe wet zijn maatschappelijke doelen opgenomen zoals de opgave dat gemeenten een veilige, gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit moet bereiken en in stand houden. Ook in Gouda krijgt sport en bewegen een plek in de omgevingsvisie. We willen genoeg ruimte in Gouda om te sporten, bij kwalitatief goede en laagdrempelige voorzieningen. De voorzieningen maken we daarbij het liefst zo efficiënt mogelijk, zodat multifunctioneel gebruik mogelijk is en gestimuleerd wordt. ■

Speelwijze: visie en kaders

De visie op hoe we met sportaccommodaties en sportieve openbare ruimte willen omgaan is dat we adequate en laagdrempelige voorzieningen in stand willen houden en waar mogelijk versterken. Ze vormen immers de basis om Gouvenaars te laten sporten en bewegen. Dat vinden we van belang omdat sport en bewegen een wezenlijke bijdrage leveren aan het bevorderen van maatschappelijke participatie en betrokkenheid én aan een actieve, gezonde leefstijl.

De kaders waarbinnen we dat doen luiden als volgt:

- De gemeente en SPORT•GOUDA zijn als eigenaar resp. exploitant verantwoordelijk voor in ieder geval de volgende voorzieningen:
  - Groenhovenbad
  - Sporthallen De Mammoet, De Zebra, Dick van Dijkhal
  - Sportzalen De Aakwerf en Groen van Prinsterersingel
  - 15 gymzalen¹
  - Sportparken DONK (voetbal), Groenhoven (voetbal, hockey gedeeltelijk, cricket, korfbal), Olympia (voetbal), ONA (voetbal), Oosterwei (voetbal) en Uiterwaard (rugby, honk- en softbal en jeu de boules) en het handbalcomplex van Vires et Celeritas.
- Groot onderhoud vindt plaats volgens het meerjaren onderhouds- en investeringsplan (MJOP). Uitvoering van duurzaamheids- en toegankelijkheidsmaatregelen sluit daarop aan.
- Ondergronden, velden en banen van de hiervoor genoemde sportparken zijn eigendom van de gemeente en worden via SPORT•GOUDA verhuurd aan verenigingen en andere gebruikers.
- Opstallen (kleedkamers, kantines, tribunes) op deze sportparken zijn zoveel als mogelijk eigendom van de verenigingen. Dat eigendom wordt geregeld met een opstalovereenkomst. Waar dat in het verleden anders is geregeld, passen we dat in de komende jaren aan, tenzij er overtuigende redenen zijn om de bestaande situatie in stand te houden.
- We zorgen voor een zo goed mogelijke spreiding van voorzieningen in de stad, zodat inwoners van elke wijk zoveel mogelijk kunnen

¹ De andere gymzalen in de stad worden geëxploiteerd door schoolbesturen. De verantwoordelijkheid van de gemeente is daar indirect: voorzien in sportruimte voor bewegingsonderwijs.

sporten en bewegen waar en wanneer ze willen.

- Ruimte voor sport moet inclusief zijn: voor iedereen sociaal en fysiek toegankelijk.
- We willen de openbare ruimte in heel Gouda beweegvriendelijk inrichten, Westergouwe in het bijzonder profileren we als een beweegvriendelijke wijk.
- Er is vooralsnog geen aanleiding om de bestaande tarieven en tarievenstructuur te veranderen.
- Bij nieuwe ruimte-initiatieven buiten de onder 1. genoemde locaties, kijken we of maatwerk mogelijk is. Sportaanbieders kunnen onder voorwaarden gebruik maken van gemeentegarantie als dat in samenspraak gaat met de Stichting Waarborgfonds Sport. Andere mogelijkheden zijn afhankelijk van beschikbaar budget en de waarde die de betreffende sport en/of accommodatie voor de stad kan hebben. Voor deze initiatieven wordt vanaf 2023 een accommodatieondersteuningsfonds in het leven geroepen.
- We zien sport en bewegen niet alleen als doel, maar ook als een prima middel om beleidsdoelstellingen op het gebied van veiligheid en sociaal domein te helpen realiseren. Sportaccommodaties bieden daar plek en gelegenheid toe. Het ligt voor de hand bij het zoeken naar middelen voor het realiseren en in stand houden van deze accommodaties niet alleen naar gelden uit het sportbudget te kijken. Ook de inzet van beschikbare middelen van andere beleidsvelden zoals sociaal domein, veiligheid en inrichting openbare ruimte wordt efficiënter en effectiever als daarmee sport een bijdrage levert aan hun doelstellingen. ■

De Opstelling: ambities en opgaven

Ambitie 1: De stad als sportveld:

Gouda als beweegvriendelijke stad

Zo zitten we in de wedstrijd

De laatste jaren neemt het aantal verzoeken dat bij de gemeente wordt gedaan om buitensportvoorzieningen aan te leggen in de stad, in snel tempo toe. Het gaat hier met name om 'urban sports' zoals

freerunnen, calisthenics en skateboarden. Tegelijkertijd weten we dat steeds meer mensen buiten (willen) wandelen, hardlopen, fietsen of een andere sport beoefenen. In de coronacrisis is dat nog eens extra gebleken. Volgens de nieuwste cijfers van de Kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving (Mulier Instituut, 2021) behoren we met een score van 78 op een schaal van 100 tot de top van Nederland. Dat komt omdat die indicator uitgaat van de nabijheid van sportaccommodaties, groenblauwe recreatie, speelplekken en dagelijkse voorzieningen. In een compacte stad als Gouda is die nabijheid groot. Desondanks is de deelname aan ongeorganiseerde sporten in Gouda relatief laag (Atlas 2020 voor Gemeenten). De nabijheid van plekken om te bewegen alleen is dus blijkbaar niet voldoende. In ons bestaande sportbeleid, in het Sportakkoord en in het Coalitieakkoord hebben we een beweegvriendelijke buitenruimte al als speerpunt benoemd en concreet hebben we de ambitie uitgesproken van de nieuwe wijk Westergouwe een beweegvriendelijke wijk te maken. De komende jaren zetten we actief in op het beweeg- en sportvriendelijker maken van Gouda door 'urban sports' te faciliteren en creatief te zijn in het zoeken naar beschikbare ruimte in de stad. Daarnaast starten we met de sportieve inrichting van Westergouwe, gaan we meer gebruik maken van sportieve innovaties die sporten en bewegen stimuleren en zetten we Gouda meer als watersportstad op de kaart. Om dit beleid beter vorm te kunnen geven, en te kunnen onderbouwen, is meer inzicht in de manier waarop de openbare ruimte gebruikt wordt én gebruikt kan worden om te sporten en bewegen, noodzakelijk. We voeren daartoe een 'beweegvriendelijke omgevingscan' uit.

Opgaven

1. Urban sportsvoorzieningen in de stad

Met urban sports bedoelen we alle vormen van sporten en bewegen waarbij spektakel, durf en het demonstreren van vaardigheden een belangrijke rol spelen, met de stedelijke omgeving als decor en podium. Ook het verbonden voelen met een jongerencultuur die zich uit in leefstijl, mode, muziek, dans en beeldende kunstvormen is kenmerkend voor deze 'scene'. Voorbeelden van urban sports zijn skateboarden, freerunning, calisthenics, BMX-en, 3x3 basketbal, straatvoetbal en boulderen/sportklimmen. We weten dat er in Gouda inmiddels een omvangrijke 'community' is die geïnteresseerd is in deze sporten en die waarschijnlijk alleen nog maar verder in omvang zal toenemen, ook omdat een aantal van deze sporten olympisch is geworden. De komende tijd gaan we de vele initiatieven bundelen en samen met de doelgroep een aantal plekken in Gouda realiseren die tegemoetkomen aan de wensen van deze sporters. Dat kan in de buitenlucht zijn, maar ook overdekt. We schakelen daar specifieke expertise voor in, maar het is ook bij uitstek een onderwerp waarbij meerdere beleidsterreinen met elkaar moeten optrekken; behalve sport zijn ook cultuur, speelplekken en openbare ruimte hierbij betrokken. Voor met name skateboarden, calisthenics en freerunnen zijn er al plekken waar het oog op is gevallen. Zo hebben gebruikers van het skatepark Sluiseiland het initiatief genomen tot een upgrade van het park en leggen we met de Groenalliantie Midden-Holland een freerunpark aan in de Goudse Hout. Voor de realisatie van deze voorzieningen is externe financiering (subsidies, fondsen) een voorwaarde. Voor

Door met een andere blik te kijken naar de bestaande infrastructuur vergroten we de duurzaamheid en leefbaarheid

het freerunpark financiert de provincie bijvoorbeeld mee.

2. Creatief gebruik van de bestaande infrastructuur

Gouda geldt als een stad waar de ruimte schaars is. Er is een dichte bebouwing, anderzijds zijn de afstanden over het algemeen kort. Lopen en fietsen zijn daarom prima mogelijk, maar het is zaak om de loop- en fietsroutes ook zo aantrekkelijk en veilig mogelijk te maken. In de nieuwe omgevingsvisie van de gemeente wordt daar aandacht aan gegeven met het Verkeerscirculatieplan. Daarnaast vraagt het toenemende aantal verzoeken om sportvoorzieningen om creatief gebruik van bestaande ruimtes en gebouwen. De afgelopen jaren zijn er veel verzoeken gekomen, onder andere voor calisthenics- en skateparkjes, padelbanen, een boulderhal, beachvolleybalvelden. Daar is vaak geen geschikte plek voor beschikbaar. Het is zaak om hier in de komende tijd meer out of the box naar te kijken. Er zijn om ons heen steeds meer voorbeelden te zien van plekken die op het eerste gezicht niet logisch lijken als sportvoorziening, maar dat wel degelijk kunnen zijn. Voorbeelden daarvan zijn de daken van winkelcentra, woonboulevards, sporthallen en parkeergarages. Bedrijfspanen staan soms deels leeg en de verwachting is dat in het post-coronatijdperk niet iedereen meer alle werkdagen op kantoor zal zijn. Bovendien zoeken bedrijven naar mogelijkheden om werknemers vitaliteitsprogramma's aan te bieden. Door binnen bedrijfspanen sport- en beweegmogelijkheden te creëren, komen overschot en schaarste dicht bij elkaar en zijn faciliteiten na kantoor tijden mogelijk beschikbaar voor de wijk, verenigingen en anderen. Door met een andere blik te kijken naar de bestaande infrastructuur van de stad, vergroten we de duurzaamheid en de leefbaarheid. Een andere inrichting van gymzalen (zie 2.1) past ook in deze ambitie.

3. Westergouwe als meest beweegvriendelijke wijk van de regio

In de nieuwe wijk Westergouwe komen een sportzaal en een sportveld. Maar er is bovendien een belangrijke ambitie neergelegd: het moet de 'meest beweegvriendelijke wijk van de regio' worden. Om die ambitie te realiseren moeten we beweegvriendelijkheid op een integrale manier benaderen; dat betekent dat de hele wijk dit zal moeten uitstralen. In samenwerking met het projectbureau Westergouwe wordt ingezet op een hoog ambitieniveau.

Samen met Gouvenaars, nieuwe en bestaande sportaanbieders, zorgprofessionals en maatschappelijke organisaties wordt de openbare ruimte vanaf 'de tekentafel' beweegvriendelijk ontworpen voor sportieve en minder sportieve gebruikers. Idealiter kiezen we daarbij voor een natuurlijke uitstraling, waarbij mogelijkheden om te sporten en te bewegen op een natuurlijke wijze ingepast worden in het groenblauwe karakter van de wijk. Bij de inrichting hebben we het dan over zaken die uitnodigen tot bewegen en het maken van 'ommetjes', zoals goede fiets- en loopverbindingen, brede stoepen, groene heuveltjes, recreatieve fiets- en skeeleroutes, veilige hardlooproutes en watersportvoorzieningen. De BAL-zone in Westergouwe is een strook die bij uitstek geschikt is voor recreatief gebruik, waarbij gedacht kan worden aan een natuurlijke speeltuin, een 'beweegtuintje' voor senioren en een 'urban sports area' voor tieners, twintigers en dertigers. Aan de rand van Westergouwe ligt reeds het sportpark van voetbalvereniging sv Donk. Het park kan behalve een sportieve functie ook een belangrijke ontmoetingsfunctie hebben. Het is daarom dan ook van belang dat het park goed bereikbaar is en dat de toegangswegen voor voetgangers en fietsers veilig zijn.

4. 'Smart city': technologische innovaties om bewegen te stimuleren

Technologische ontwikkelingen kunnen helpen om sport en bewegen nog gemakkelijker en plezieriger te maken. De ontwikkelingen ten aanzien van nieuwe materialen, speelvormen en aangepaste sportgebouwen gaan hard. Dat geldt zeker ook voor de apps die bijhouden hoeveel en waar een sporter beweegt of die aangeven waar en met wie je kunt gaan sporten. We gaan de komende periode actief gebruik maken van de mogelijkheden van de Nederlandse Sportinnovator-centra. Dat zijn ontmoetings- en broedplaatsen waar onderzoekers, ondernemers, overheden en sportorganisaties structureel samenwerken en op die manier innovaties ontwikkelen die bijdragen aan de topsport, sportparticipatie en/of een actieve leefstijl. We zetten daarbij specifiek in op verduurzaming, een gezond binnensportklimaat, flexibele straatverlichting, het meten van de hoeveelheid sportactiviteiten op bepaalde plekken in de stad en beweegapps op maat maken voor Gouda. Minder technologisch van aard, maar ook waardevol: meer watertappunten, sanitaire voorzieningen en kluisjes waar sporters spullen even in kunnen opbergen. Alles gebeurt uiteraard binnen de grenzen van de AVG-wetgeving.

5. Gouda Watersportstad

Gouda is een waterrijke stad met vele singels, grachten en sloten, gelegen aan de rivieren de Gouwe en de Hollandse IJssel met een directe verbinding naar de Reeuwijkse plassen. Sporten als roeien, zeilen, surfen, kajakken, kanoën, suppen en sportvissen worden in Gouda in de buitenlucht beoefend. In het Groenhovenbad wordt aan zwemmen, synchronozwemmen, waterpolo en reddend zwemmen (beide op hoog niveau) gedaan. Voor de watersport in de grachten van Gouda is er een kanoroute door de binnenstad van Gouda. Deze grachten zijn bevaarbaar voor het roeien, kanoën en suppen. Voor de pleziervaart worden de sluisen en bruggetjes in de zomermaanden op regelmatige tijden bediend. De ambitie is om de vaarverbinding tussen de Reeuwijkse Plassen en de binnenstad van Gouda te verbeteren. Vanuit sport wordt de komende jaren ingezet op het verder mogelijk maken van het sporten in de wateren van Gouda. Hierbij kijken we ook naar de doelen op het gebied van recreatie en toerisme. De ambitie is om het gebruik van de waterpartijen binnen de grenzen van de gemeente te faciliteren door de aanleg van steigers en het maken van overstappunten. Ook proberen we vaker watersportevenementen in Gouda te laten plaatsvinden, zoals GoudaPeddelt tijdens Gouda 750. In overleg met andere gemeentelijke afdelingen, omringende gemeenten en het hoogheemraadschap worden afspraken gemaakt over het bevaarbaar houden van de watergangen. Met de Goudse reddingsbrigade wordt gezocht of er een plek gevonden kan worden van waaruit de vereniging het zwemmen in open water beter kan organiseren.

Ambitie 2: Niemand buitenspel: binnensportaccommodaties voor iedereen

Zo zitten we in de wedstrijd

Gymzalen en sporthallen zijn en blijven een basisvoorziening als we inwoners voldoende willen laten sporten en bewegen. We hebben ruim voldoende gymzalen, maar het aantal sporthallen is relatief gezien laag, ook met de nieuwe Dick van Dijkhal meegerekend. We houden de bezettingscijfers scherp in de gaten en kijken, in lijn met de plannen met betrekking tot onderwijshuisvesting, waar we veranderingen kunnen aanbrengen. We zien immers dat er veel behoefte is aan geschikte sportaccom-

modaties voor nieuwe en anders georganiseerde sporten, zoals urban sports, dans, yoga en de veel in Gouda voorkomende vech- en verdedigingsporten. De nieuwe sportzaal in Westergouwe is straks spraakmakend vanwege zijn flexibele en innovatieve karakter. Het Groenhovenbad is een bad waar Gouda trots op is en waar regelmatig grote wedstrijden plaatsvinden op het gebied van waterpolo en reddend zwemmen. Om het onderhoud van het zwembad en de binnensportaccommodaties op peil te houden, komen structureel extra beschikbare middelen beschikbaar.

Opgaven

1. Kanteling: meer maatwerk bij inrichting van gymzalen

In Gouda hebben we 46 gymzalen. Dat is en blijft ruim voldoende om te kunnen voorzien in de behoefte van het bewegingsonderwijs. Een aantal daarvan is erg oud en bovendien zijn het over het algemeen gymzalen die traditioneel zijn ingericht en veel op elkaar lijken. In de vijftien zalen die door SPORT•GOUDA geëxploiteerd worden is de bezetting door het bewegingsonderwijs goed, voor meer gebruik door verenigings- en particulier gebruik is zeker ruimte. Ook in de gymzalen die bij de onderwijsbesturen in exploitatie zijn, zijn waarschijnlijk mogelijkheden voor intensiever gebruik (buiten schooltijden om). In het Integraal Huisvestingsplan

Onderwijs (IHP) spreken we de ambitie uit om te clusteren en medegebruik te stimuleren. Daar sluiten we zo veel mogelijk op aan. Tegelijkertijd moeten we blijven voldoen aan de (afstands)normen die gelden: zo geldt voor het basis- en het speciaal onderwijs dat de maximale loopafstand van schoolgebouw tot gymzaal duizend meter is. De komende jaren gaan we op natuurlijke momenten (afhankelijk van wanneer scholen en bijbehorende gymzalen volgens het gemeentelijke Integraal Huisvestingsplan Onderwijs gerenoveerd moeten worden) bepalen of er gymzalen zijn die we op een andere manier kunnen inrichten waardoor ze ook voor andere doelgroepen toegankelijker worden. Zo is Gouda een stad met een grote dichtheid aan vechtsportclubs. Die zitten erg verspreid over de stad en moeten het vaak met accommodaties en ruimtes doen die verre van voldoen aan de wensen en eisen van de clubs. Maar ook de behoefte aan geschikte ruimte voor urban sports (zoals freerunnen), yoga en dans neemt in een snel tempo toe. We gaan kijken of we aan die behoefte kunnen voldoen door bestaande gymzalen voor die sporten geschikt te maken. Daarnaast bekijken we, in overleg met de schoolbesturen, de mogelijkheden van het inrichten van een zaal volgens de methodiek van het Athletic Skills Model. Dit ASM-principe is immers de basis van de wijze waarop we in Gouda bewegingsonderwijs geven. Op die manier zijn onze gymzalen goed toegerust op nieuwe vormen van bewegingsonderwijs.

2. Een innovatieve sportzaal in Westergouwe
In nieuwbouwwijk Westergouwe komt een sportzaal met twee zaaldelen. Bij de keuze hoe de zaal er precies uit moet komen te zien, kijken we naar actuele ontwikkelingen in verenigingssporten, nieuwe sportvormen en -aanbieders en vrijetijdsbesteding in het algemeen. Momenteel zijn er diverse moderne concepten ontwikkeld (en voortdurend nog in ontwikkeling) die voorzien in een innovatieve vertaling van de traditionele gymzaal. Daardoor kunnen deze concepten, zoals bijvoorbeeld een Beweegbox of De Nieuwe Gymzaal, of een zaal ingericht volgens de principes van het ASM-model (Athletics Skills Model), beter passend zijn voor een moderne wijk als Westergouwe. We willen als gemeente Gouda immers niet alleen de school en verenigingen faciliteren, maar ook sport en bewegen in de breedte - voor alle wijkbewoners, stimuleren. Een innovatieve inrichting die ook ruimte biedt aan meer traditionele sporten ligt daarom voor de hand.

3. Een zwembad voor alle Gouvenaars op Champions League-niveau

Het Groenhovenbad is een prominente sportlocatie in de stad. Er wordt veel recreatief gezwommen, maar ook op topniveau gesport. Daar moet een goede balans in zijn. Het onderhoudsbudget om het bad op niveau te houden wordt passend gemaakt met een structurele uitbreiding vanaf 2023. Er worden startblokken aangebracht en om het gebruik van het zwembad van binnen naar buiten en vice versa te stimuleren, wordt een schuifpui aangebracht. Dit komt de multifunctionaliteit van het zwembad ten goede. In de onderzoeken die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd onder de bezoekers van het zwembad blijkt dat het zwembad wordt beoordeeld als een functioneel zwembad waar weinig recreatieve elementen zijn te vinden. We zetten daarom in op het aanbrengen van recreatieve voorzieningen in het zwembad zoals bijvoorbeeld het plaatsen van een waterspeeltuin op de speelweide van het zwembad. De waterpoloërs en -sters van GZC DONK behoren tot de landelijke top en ook de Goudse Reddingsbrigade is actief op het allerhoogste niveau. Daar past een accommodatie op topniveau bij.

4. Uitvoering MJOP binnensport

De uitvoering van het (groot) onderhoud van de gemeentelijke binnensportaccommodaties hebben we belegd bij het gemeentelijke sportbedrijf SPORT•GOUDA. We willen het niveau van de accommodaties hoog houden, zodat voorkomen wordt dat we op den duur voor achterstallig onderhoud en dus hogere kosten komen te staan. SPORT•GOUDA hanteert voor het onderhoud een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Daarin is het noodzakelijke en wenselijke onderhoud opgenomen voor de komende tien jaar. Een groot gedeelte van de gymzalen is gebouwd in de jaren zeventig en tachtig en is energetisch en esthetisch verouderd. Om de minimaal gewenste conditieniveaus te kunnen blijven halen, zijn vanaf 2023 structureel extra financiële middelen beschikbaar. Met deze extra middelen kan SPORT•GOUDA blijven voldoen aan de striktere eisen en wensen die vanuit de nieuwe omgevingswet en door gebruikers worden gesteld aan de gebouwen. Met de extra middelen kunnen de binnensportlocaties grootschalig worden gerenoveerd en verduurzaamd.

5. De toekomst van de Dick van Dijkhal

Begin 2020 is de Dick van Dijkhal in gebruik genomen. De hal staat er in principe voor een periode

van tien jaar, tot 2030 dus. De verwachting van het Mulier Instituut is dat een vierde sporthal (naast de twee hallen van De Mammoet en de Zebrahal), ook na 2030 nodig zal zijn om te kunnen voldoen aan de verenigingsbehoefte. We houden de komende jaren vinger aan de pols ten aanzien van het gebruik. Uiterlijk in 2026 nemen we een besluit over of we de hal ook na 2030 nog nodig hebben.

6. Van binnen naar buiten

In 2020 zijn als gevolg van de coronacrisis veel sportaccommodaties gesloten geweest. Zeker de binnensportaccommodaties konden lange tijd niet gebruikt worden. Er is veel in de buitenlucht gesport op schoolpleinen, parken en veldjes in de openbare ruimte. Sporten in de openbare ruimte is voor veel inwoners van Gouda dé oplossing gebleken om te kunnen blijven sporten. Gouda zet de komende jaren in op het sporten in de openbare ruimte door onder andere het 'derde bewegement' in het bewegingsonderwijs mogelijk te maken op schoolpleinen en speelvoorzieningen in de wijk, voor die scholen die dat willen. Bovendien worden de speelvoorzieningen in de stad betrokken bij de ontwikkelingen van het sporten in de openbare ruimte. Ook gaan we ontdekken of de ontwikkeling van Cruiffcourts Plus en Krajicek Playgrounds in Gouda voorziet in een behoefte en of we vervolgens programmatisch en financieel haalbaar is.

Ambitie 3: Buiten en binnen de lijntjes: optimaal gebruik van sportparken

Zo zitten we in de wedstrijd

In Gouda hebben we geïnvesteerd in sportvelden voor voetbal, hockey (gedeeltelijk), rugby, honk- en softbal en jeu de boules. Dit blijven we de komende jaren doen. Het overnemen van velden of banen die in bezit van verenigingen zijn (als die verenigingen dat al zouden willen), is gezien de beperkte financiële middelen de komende jaren niet realistisch. Dat betekent dat de situatie zoals die nu is bij bijvoorbeeld de tennisverenigingen, de hockeyvereniging (gedeeld eigendom) en de atletiekvereniging de komende jaren zo blijft. Het is een verdeling die ook in andere gemeenten gebruikelijk is. Ondersteuning op maat is vanzelfsprekend het uitgangspunt, omdat sport betaalbaar moet blijven voor iedereen. Particuliere sportlocaties zoals sportscholen en maneges zijn en blijven uiteraard in eigendom van

de betreffende partijen. Deze organisaties willen we de komende jaren, zoals ook in het Gouds Sportakkoord is opgenomen, wel nauwer betrekken bij te maken keuzes als het gaat om sportbeleid en sportaccommodaties.

We zien graag dat de sportparken meer gebruikt worden. Niet alleen in de avonden en de weekenden door de verenigingen die hoofdgebruiker zijn, maar ook overdag door andere sporters. Het Groenhovenpark groeit in het komende decennium uit tot een vitaal sportpark waar het bruist van de activiteiten. Het sportveld in Westergouwe wordt een echte eyecatcher en daarmee het stralende middelpunt van deze beweegvriendelijke wijk.

Opgaven

1. Meer openbaar gebruik sportparken

In Gouda zijn op een aantal sportparken (zoals het Groenhovenpark en sportpark de Uiterwaard) de velden openbaar toegankelijk. Ze zijn te gebruiken door alle inwoners van Gouda om te kunnen sporten en bewegen in de buitenlucht. Gouda is een stad met een beperkte omvang, waarbij multifunctioneel gebruik van de ruimte die beschikbaar is, van belang is voor het aantrekkelijk maken en houden van de stad. Sportaccommodaties worden nu vooral in de avonden gebruikt door sportverenigingen. Dat betekent dat de sportparken er het merendeel van de tijd verlaten en stil bij liggen. Sommige sportvelden worden vanaf april tot oktober overdag ook gebruikt door het voortgezet onderwijs. De komende jaren willen we de velden efficiënter benutten. In coronatijd is gebleken dat gebruik van velden door andere gebruikers goed te

organiseren is. We gaan daarover in gesprek met de hoofdgebruikers (verenigingen) en zoeken de verbinding met zorg, welzijn, arbeids(re)integratie en ouderen (walking sportvarianten). Daarbij willen we ook aan het gebruik van de verenigingsgebouwen meer ruimte geven (zie opgave 6.2). Vraag en aanbod in de wijk matchen we door de behoeften van buurtbewoners goed te analyseren. Als het nodig is om wet- en regelgeving te versoepelen of bestemmingsplannen aan te passen, gaan we dat niet op voorhand uit de weg. Belangrijk aandachtspunt is het voorkomen van vernielingen en overlast.

2. Capaciteit voetbalvelden op orde

In Gouda wordt op vijf sportparken door zes voetbalverenigingen gevoetbald; GSV en De Jodan Boys delen sportpark Oosterwei. Op elk sportpark is voldoende trainingscapaciteit voor de verenigingen beschikbaar. Op drie sportparken zijn echter onvoldoende wedstrijdvelden aanwezig voor de behoefte op zaterdag. Op basis van de bevolkingsprognoses en trendextrapolatie van de recente ledenontwikkeling van de KNVB is de verwachting dat het aantal leden van de meeste voetbalverenigingen in Gouda licht zal afnemen in de periode 2019-2035. De geconstateerde tekorten houden echter tot minimaal 2025 stand. Om te komen tot een structurele oplossing gaan we, in samenwerking met de voetbalverenigingen, bekijken in hoeverre de behoefte op basis van de richtlijnen zich verhoudt tot de ervaren behoefte. Hierbij kan gedacht worden aan een betere verdeling van het aantal zaterdag- en zondagteams en het efficiënter gebruik maken van de velden door bijvoorbeeld gebruik te maken van elkaars velden, het verruimen van de speeltijd waarbinnen wedstrijden gespeeld

kunnen worden en ruimtelijke aanpassingen (zoals het omzetten van natuurgras in kunstgras). Alleen vereniging sv DONK maakt in deze periode naar verwachting een groei door als gevolg van de sterke groei van het aantal inwoners van de wijk Westergouwe, waar de vereniging is gevestigd. Bij sv DONK liggen dusdanig veel velden dat deze groei (grotendeels) geaccommodeerd kan worden. Mogelijk zal in de periode na 2025 extra veldcapaciteit bij de vereniging nodig zijn. Een van de twee daarvoor in 2009 gereserveerde velden zal daarom mogelijk op den duur daadwerkelijk gerealiseerd moeten worden.

3. Gebruik gereserveerde velden Oostpolder

Gezien de belangrijke natuurwaarde van de Oostpolder is er geen ambitie om de Oostpolder verder te ontsluiten buiten de eerder gestelde kaders. Het gebruik van de gereserveerde velden voor onder andere sv DONK blijft conform de eerder gestelde kaders alleen bestemd voor eventuele uitbreiding van de voetbalvelden voor sv DONK.

4. Uitvoering MJOP buitensport

Voor de periode tot en met 2029 is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld voor alle buitensportparken, behalve de geprivatiseerde verenigingen zoals tennis en atletiek. Hierin zijn de reguliere renovaties van de natuur- en kunstgras-sportvelden opgenomen. Daarnaast zijn renovaties van veldafrosteringen, veldverlichting, veldinrichting, beregeningsinstallaties, onderbemalingspompen en verhardingen opgenomen. De afgelopen decennia was het beschikbare renovatiebudget altijd ontoereikend waardoor een structurele onderhoudsachterstand is ontstaan. In de huidige MJOP is dit niet meer zo en lopen de jaarlijkse investeringen in de pas met de renovatiebehoefte van de buitensport. De ambitie is om zo de kwaliteit van de sportaccommodaties blijvend te waarborgen en het achterstallige onderhoud geleidelijk weg te werken. Bovendien wordt bij renovaties telkens weer ingezet op duurzaamheid (denk aan ledverlichting). Kunstgrasvelden worden gerenoveerd passend binnen de gestelde kaders van de zorgplicht en passend in het totaal recyclingdenken van productie tot maximaal hergebruik van toegepaste materialen.

5. Een innovatief sportveld in Westergouwe

Bij het toekomstige kindcentrum en de sportzaal in Westergouwe is ook ruimte voor een multifunctioneel veld. Dat veld sluiten we op een natuurlijke wijze aan op het schoolplein en de sportzaal en

het komt in verbinding te staan met andere gebieden binnen de wijk die geschikt zijn voor sport en spel. Daardoor ontstaat een ruimtelijk effect en kan een efficiënte functiemenging plaatsvinden. Voor de inrichting kijken we nadrukkelijk naar innovatieve concepten waarbij de openbare ruimte wordt gecombineerd met 'aanleidingen voor bewegen en sport'. Daarbij denken we aan wandelpaden met hoogteverschillen, een buitentribune/-trap waar mensen kunnen zitten, maar waar ook trainingsvormen op mogelijk zijn. Naast deze elementen die ook deels in de parkomgeving kunnen worden opgenomen, voorziet het plan ook in een meer specifiek buitensportdeel: een veld met basisblijning en goals of baskets. Door het in de directe nabijheid van onderwijsvoorzieningen te situeren, ontstaan er bovendien mogelijkheden voor gebruik voor gymlessen en activiteiten van kinderopvang. Ook de vele buurtportactiviteiten die nu georganiseerd worden zijn gebaat bij een dergelijk veld. Ten slotte kan een dergelijke voorziening een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de wijk doordat er ook niet-beweeg gerelateerde activiteiten – bijvoorbeeld op het gebied van cultuur – georganiseerd kunnen worden. Het vormt dan een belangrijke centrale ontmoetingsplaats in de wijk en maakt het daarmee aantrekkelijker voor toekomstige bewoners.

6. Het Groenhovenpark als vitaal sportpark

Het Groenhovenpark heeft alle randvoorwaarden om een vitaal sportpark te zijn: er is ruimte, veel groen en een breed aanbod van diverse sportmogelijkheden (zwembad, sporthal, hockey, atletiek, voetbal, cricket, korfbal, langlaufen). Er is bovendien een buitenspeeltuin en er zijn wandel- en fietspaden. Toch valt er veel te verbeteren als we kijken naar de bewegwijzering, route en het gebruik (overdag is het stil). De sportverenigingen die in het park huizen, maken zich zorgen over de veiligheid van fietsers en wandelaars en de parkeerdruk in het park zelf die de toegankelijkheid voor nooddiensten in gevaar brengt. Daar gaan we wat aan doen. We willen het Groenhovenpark ontwikkelen tot een 'vitaal sportpark' waarmee het een van de openbare sportplekken van Gouda wordt. Functiemenging, ruimtelijke integratie, een goede sportieve en maatschappelijke benutting, bereikbaarheid en openheid staan daarbij centraal. Met een sportparkmanager als aanvoerder gaan we daaraan invulling geven, in eerste instantie met bestaande middelen.

Ambitie 4: Marathon: met sport

bijdragen aan een duurzamer Gouda

Zo zitten we in de wedstrijd

Het spreekt vanzelf dat we met de sportaccommodaties in Gouda een belangrijke bijdrage kunnen en willen leveren aan de klimaatdoelstellingen. De afgelopen jaren hebben we al een flink aantal duurzaamheidsmaatregelen doorgevoerd bij de grote gemeentelijke sportpanden, zoals het Groenhovenbad en de sporthallen De Mammoet en De Zebra. Ook heeft een aanzienlijk aantal sportverenigingen de eigen accommodaties voorzien van duurzame aanpassingen, al dan niet geholpen door de gemeente. Voorbeelden daarvan zijn AV Gouda, Be Quick, Olympia en sv DONK. We volgen de landelijke Routekaart Verduurzaming Sport waarin CO₂-reductie, een klimaatadaptieve sportomgeving, circulair materiaalgebruik en geen gewasbeschermingsmiddelen de centrale opgaven zijn. Verenigingen helpen we door alert te zijn op provinciale en landelijke regelingen en ondersteuningsaanbod, bij gemeentelijke accommodaties sluiten we zoveel mogelijk aan bij geplande renovaties of groot onderhoud. We zijn ons bewust van de nadelen van kunstgras (hittestress en verspreiding infill), maar doen er alles aan om de risico's zo klein mogelijk te houden, zodat we kunnen blijven profiteren van de voordelen van de kunstgras, zoals de grote speelbaarheid.

Opgaven

1. Energietransitie

De overgang van fossiele brandstoffen zoals olie en gas, naar een duurzame energievoorziening: dat is de energietransitie. De energietransitie richt zich op energiebesparing, opwek van duurzame energie en inzet van duurzame warmtebronnen. Om de energietransitie op te kunnen starten en/of te kunnen versnellen is het van belang inzichtelijk te hebben wat de huidige energievoorzieningen zijn bij de Goudse sportlocaties en -verenigingen. Er moet daarnaast inzichtelijk gemaakt worden waar de energiebehoefte vandaan komt en welke duurzame oplossingen er reeds zijn toegepast. Daarmee kan gericht worden gewerkt aan een structureel andere en duurzamere energievoorziening. Hiervoor werken we samen met het raadsprogramma energietransitie en sluiten we aan bij de plannen die worden vastgelegd in de Transitievisie Warmte, zodat

we ons doel om in 2040 geheel aardgasvrij te zijn, kunnen halen. Het is mogelijk om de eerste sportlocaties in 2025 al geheel aardgasvrij te hebben, vijf jaar vóórdat de eerste wijken in Gouda aan de beurt zijn. Vooruitlopend daarop is dat al het geval met de nieuwe gymzalen van De Goudse Waarden bij de renovatie van de school aan de Heemskerkstraat. En met de nieuwbouw van het nieuwe cluster Auris Taalplein en Triangel, waar de gymzaal met de rest van het pand onder een duurzaam dak komt te liggen. Wat betreft zonnecollectoren en zonnepanelen is er al een flinke slag geslagen bij de grote sportgebouwen Groenhovenbad, De Mammoet en De Zebra. Aan de energietransitie wordt vanuit sport verder invulling gegeven door gericht te gaan sturen op het planmatig verduurzamingsonderhoud.

2. Klimaatadaptatie

Door klimaatverandering krijgen we vaker te maken met weersextremen zoals wateroverlast en hittegolven. De gemeenteraad van Gouda heeft dit onderkend en op 11 december 2019 de 'Klimaatadaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda' vastgesteld. Ook is de gemeente vanaf 1 januari 2020 aangesloten bij het convenant Klimaatadaptief Bouwen. Sportcomplexen en -gebouwen vormen bij uitstek een plek om klimaatadaptief in te richten. Denk daarbij aan groene daken en gevels, regenwateropvang op eigen terrein en meer groen rondom gebouwen tegen hittestress. Dergelijke maatregelen zijn goed voor de leefbaarheid in en rond de sportcomplexen en hebben daarnaast een belangrijke educatieve waarde voor jong en oud.

Uit stresstesten blijkt dat de sportcomplexen slecht scoren op het gebied van wateroverlast en hittestress: grote oppervlakken zijn verhard en er is weinig groen en water aanwezig. De komende jaren worden zoveel mogelijk maatregelen uitgevoerd bij renovaties van sportvelden om wateroverlast tegen te gaan. Het eerste project waarbij dat is gebeurd, is de renovatie van het hoofdveld van voetbalvereniging ONA in de wijk De Korte Akkeren in de zomer van 2021. Op deze locatie zijn onder het veld infiltratiekratten aangelegd om waterberging te creëren. Daarnaast wordt eigenaren van sportcomplexen gestimuleerd gebruik te maken van de subsidieregeling groen/blauwe daken, omdat deze zowel het water vasthouden gedurende een regenbui, maar ook bijdragen aan het tegengaan van hittestress en het rendement van zonnepanelen kunnen vergroten.

Om hittestress tegen te gaan volgen we de ontwikkelingen in de kunstgrasbranche op de voet. Boven een met rubber ingestrooid kunstgrasveld kan het wel 20 graden warmer worden dan boven een natuurgrasveld. In Gouda gebruiken we al enkele jaren geen rubber infill meer bij de renovatie van kunstgrasvoetbalvelden. De velden waar momenteel nog rubber infill is, worden bij renovatie vervangen met andere infill. Het gebruik van microplastics staat overigens ter discussie. De verwachting is dat binnenkort in Europees verband een uitspraak wordt gedaan of dit na 2028 nog gebruikt mag worden. Ook daarom volgen we de ontwikkelingen met betrekking tot alternatieve infills op de voet. Het gebruik van kunstgras biedt immers ook veel voordelen: ook bij slecht weer kan er gesport worden en een dergelijk veld biedt de mogelijkheid om er onbeperkt op te sporten, een groot voordeel in Gouda waar de voetbalclubs dankzij kunstgrasvelden geen wachtlijsten kennen.

3. Milieuvriendelijk veldbeheer

Mede door de steeds striktere regelgeving voor de toepassing van bestrijdingsmiddelen (de 'Green Deal Sportvelden') beweegt het sportveldenonderhoud steeds meer naar onderhoud en beheer zonder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Bij gewasbescherming is Integrated Pest Management (IPM) voortaan het uitgangspunt. Deze zogeheten 'geïntegreerde bestrijding van ziekten en plagen', staat voor een manier van duurzaam onderhoud met minimale afhankelijkheid van chemische gewasbeschermingsmiddelen tegen ziekten en plagen. Deze ontwikkeling is al een aantal jaren geleden ingezet vanuit het gevoerde beheer en onderhoud door SPORT•GOUDA op de buitensportparken in Gouda. Hierdoor is de kans op ongewenste verontreiniging van het milieu (bodem en water) veel kleiner. Ook voor natuurontwikkeling (plant en dier) is dit een gewenste ontwikkeling. De ervaringen laten zien dat alternatieve methoden, denk hierbij aan extra mechanische bewerkingen, van onkruid- en ongediertebestrijding werkt. Wel zijn ze relatief duurder (arbeidsintensiever) en minder efficiënt. Daarop moeten de verwachtingen afgesteld worden: op en rond de sportvelden zullen meer andere planten voorkomen. In een natuurgrasveld zal een hoger percentage niet-grassen en/of ongewenste grassen voorkomen dan voorheen.

Daarom willen we verantwoord omgaan met het materiaal dat we in de sport gebruiken, van accommodaties tot sportvelden, van pylonen tot kantinestoelen.

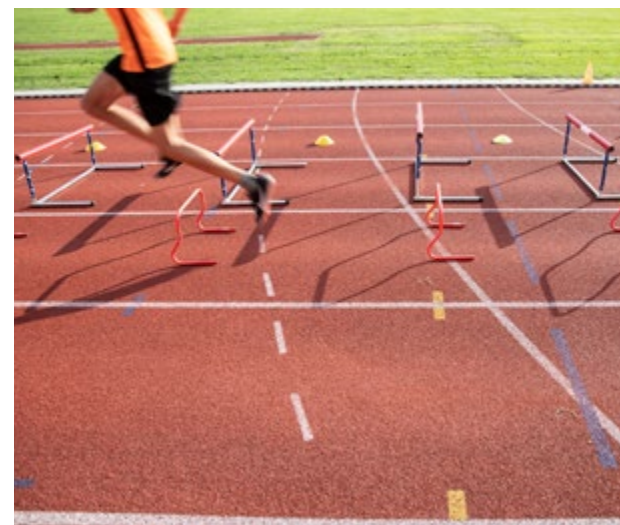

4. Afvalvrije sportclubs en circulair materiaalgebruik

Veel sportverenigingen hebben de ambitie om aan de slag te gaan met het verminderen en scheiden van afval. Dat ondersteunen we als gemeente. We haken daarom aan bij het landelijke programma VANG, waarbij verenigingen geholpen worden bij het verkrijgen van inzicht in de samenstelling van hun afval, afvalpreventie, afvalscheiding, communicatie, afspraken met leveranciers en afvalverwerkers en gedragsbeïnvloeding. Verder willen we verantwoord omgaan met het materiaal dat we in de sport gebruiken, van accommodaties tot sportvelden, van pylonnen tot kantinestoelen. Het nieuwe uitgangspunt is dat we producten en materialen gebruiken die na gebruik kunnen worden gedemonteerd en hergebruikt kunnen worden. Zo helpen we het afvalprobleem op te lossen en verkleinen we de CO₂-voetafdruk van de sportsector. Circulair gebruik van materialen wordt steeds breder omarmd. Het gaat daarbij ook niet alleen om bouwmaterialen, maar alle materialen kunnen circulair zijn: oude bomen kunnen dienstdoen als versnipperd pad en het rubber van kunstgrasvelden kan worden gebruikt om nieuwe binnensportvloeren aan te brengen. Bij inkooptrajecten bij renovaties nemen we op dat er circulair gewerkt moet worden. De ambitie is dan ook bij nieuwbouw of grote verbouwingen (zoals bijvoorbeeld sporthal De Zebra), vanaf het begin al zoveel mogelijk circulair te gaan (ver)bouwen.

5. Uitvoering zorgplicht kunstgrasvelden

We zijn wettelijk verplicht om al het mogelijke te doen om de verspreiding van de (rubber- en/of plastic) infill van kunstgrasvelden naar de omliggende natuur te voorkomen. In Gouda zijn tien

kunstgrasvoetbalvelden met een infill van rubbergranulaat (SBR) of microplastics (TPE). Bij de velden waar spelers niet over een verharding het veld op komen, zijn vanaf de aanleg inloopmatten aanwezig. Die werden destijds echter aangebracht om geen vervuiling op het veld te krijgen. Nu speelt feitelijk het omgekeerde: spelers dienen geen infill van het veld mee te nemen. Maatregelen die we nemen zijn het aanbrengen van kantplanken rondom de velden, in- en uitloopvoorzieningen, instructieborden, filterputten voor straatkolken en filterputten voor drainagewater en aanpassing van drainageleidingen. De eerste drie zijn zichtbare maatregelen en zijn met name bedoeld om de verspreiding van infill tegen te gaan. De laatste twee zijn nauwelijks zichtbaar en zijn vooral bedoeld om uitloging van rubber naar het milieu (onderliggende grondlagen, watergangen en waterbodems) tegen te gaan.

Ambitie 5: Een gelijk spelveld:

duidelijke eigendomsverhoudingen

en eerlijke tarieven

Zo zitten we in de wedstrijd

Als het gaat om eigendomsverhoudingen en tarieven streven we de komende jaren vooral naar meer duidelijkheid en transparantie. De laatste jaren is er regelmatig commotie geweest over onderwerpen als opstalrecht en onroerendezaakbelastingen. We willen hier rust creëren, zodat verenigingen, maar ook SPORT•GOUDA en gemeente zelf weten waar ze aan toe zijn en wat ze kunnen verwachten. Het opvullen van de bestaande juridische hiaten heeft prioriteit, daarna leggen we vast hoe we structureel om willen gaan met het gebruik van gemeentelijke gronden en het plaatsen van opstallen daarop.

Opgaven

1. Een transparant tarievenstelsel

Zoals gebruikelijk is in de sport, is de huur van accommodaties over het algemeen niet kostendekkend. Dat houden we graag zo, omdat we op deze manier een middel in handen hebben om te stimuleren dat mensen gaan sporten en bewegen bij een sportvereniging. De tarieven in Gouda liggen op een gemiddeld niveau als we kijken naar

omliggende gemeenten en naar steden van gelijke omvang. De tarieven zijn grotendeels historisch bepaald en soms over een tijdsbestek van tientallen jaren meegegroeid. Er ontstaat daardoor behoefte aan meer transparantie over de hoogte van de tarieven en over wat verenigingen nu eigenlijk mogen verwachten voor dat geld. Wat is bijvoorbeeld de dekkinggraad en betaalt de ene sport relatief gezien ongeveer hetzelfde als de andere? In de komende jaren gaan we daar meer inzicht in creëren, wetende dat de financiële mogelijkheden om grote wijzigingen door te voeren beperkt zijn. In 2020 is uit onderzoek gebleken dat de behoefte aan meer zelfbeheer in ruil voor lagere tarieven niet bij veel verenigingen speelt. Desondanks is het bespreekbaar wanneer verenigingen daarnaar streven, waarbij uiteraard ook het financiële belang van gemeente en SPORT•GOUDA een essentiële rol speelt. Het onderhoud van sportvelden, houden van toezicht bij activiteiten en de exploitatie van kantines van gemeentelijke sportgebouwen zijn hier voorbeelden van.

2. Duidelijke beleidslijn over eigendomsverhoudingen

De afgelopen jaren is helder geworden dat het eigendom van verenigingsaccommodaties niet altijd even goed of consistent geregeld is. Met name ten aanzien van de onroerendezaakbelastingen heeft dat veel beroering gegeven. Afspraken over panden op sportparken zijn vaak al tientallen jaren oud en leiden niet tot problemen zolang er niks bijzonders gebeurde met die panden. De algemene lijn is dat de ondergrond van de gemeente is, dat die tegen een minimaal bedrag verhuurd wordt, dat verenigingen de velden of banen die er op aangelegd zijn huren van de gemeente (inclusief veldafrostering en verlichting) of er zelf eigenaar van zijn. Streven hierin is consistent te zijn met de kadernota vastgoed. Panden zoals kleedkamers, kantines, tribunes zijn eigendom van de vereniging. In de laatste sportnota is expliciet vastgelegd dat de gemeente daarin niet (meer) meefinanciert. Voor verenigingen zijn er landelijke subsidieregelingen (BOSA) waar ze gebruik van kunnen maken. Garantstelling door de gemeente bij leningen is bespreekbaar, in samenspraak met de landelijke Stichting Waarborgfonds Sport. De eigendomsituatie zal echter wel juridisch vastgelegd moeten worden met een recht van opstal of een erfpachtconstructie. We kennen momenteel veel verschillende situaties in Gouda en willen daar de komende jaren meer uniformiteit in aanbrengen. Dat geldt

ook voor het eenduidig omgaan met onroerendezaakbelastingen.

Ambitie 6: Inclusief, veilig en gezond

Zo zitten we in de wedstrijd

Sportaccommodaties zijn er in de eerste plaats om te kunnen sporten. Maar gezien de belangrijke functie die ze hebben in een wijk zullen we, samen met de gebruikers en exploitant, moeten zorgen dat het ook fijne plekken zijn om te verblijven. Om de sportclub een centrale ontmoetingsplek te kunnen laten zijn voor Gouwenars van allerlei pluimage, zullen we soms moeten zoeken naar wat wel en niet kan binnen de bestaande bestemmingsplannen. En mogelijk moeten we zelfs kijken of aanpassing in de bestemming nodig is. Daarnaast willen we dat sportaccommodaties veilig, gezond en inclusief zijn: voor iedereen goed toegankelijk, zowel fysiek als sociaal. Ten slotte is ook de bereikbaarheid van sportvoorzieningen een punt dat aandacht verdient.

Opgaven

1. Inclusief en toegankelijk

Toegankelijkheid van sportaccommodaties is een belangrijke voorwaarde om ervoor te zorgen dat iedereen, dus ook mensen met een beperking, deel kan nemen aan sport en bewegen. We zijn hier scherp op als het gaat om gemeentelijk vastgoed maar wijzen andere eigenaren ook op hun verantwoordelijkheid hierin en helpen waar zover mogelijk. Voor sportaccommodaties betekent dit dat ze in de eerste plaats bereikbaar moeten zijn, voor sporters en voor publiek en andere bezoekers. Dat kan betekenen dat het openbaar vervoer dichtbij is, dat de bewegwijzering goed zichtbaar en duidelijk is en dat er een goede route is. Goede gehandicaptenvoorzieningen zoals een hellingbaan, gehandicaptenparkeerplaatsen dicht bij de ingang en mindervalidentoiletten zijn daarbij essentieel. Daarnaast moeten ze toegankelijk zijn: gemakkelijk te openen, een bel op bereikbare hoogte, een deuropening die breed genoeg is en een (letterlijk) lage drempel hebben. Ten slotte moeten ze bruikbaar zijn: kan alles wat wordt aangeboden ook gebruikt worden? We brengen inzichtelijk hoe het met de toegankelijkheid per sportaccommodatie gesteld is.

Sport en voeding is binnen
een gezonde leefstijl
onlosmakelijk met elkaar
verbonden

2. De sportclub als ontmoetingsplek

Sport voor iedereen, dichtbij huis en in de eigen leefomgeving draagt bij aan het verhogen van sportparticipatie, het versterken van de maatschappelijke betekenis van de sportverenigingen en het verbeteren van de sociale cohesie in de wijk. Sportaanbieders worden steeds meer gezien als een ankerpunt in de maatschappij, een veilige plek waar mensen samenkomen. Ofwel: de sportclub als 'Buurthuis van de Toekomst'. Het ideaalplaatje van een Buurthuis van de Toekomst is een accommodatie waar ook door andere organisaties dan de sportvereniging gebruik van wordt gemaakt. Daarbij is te denken aan huiswerkbegeleiding, gaming, kinderopvang, ouderenactiviteiten, buurtwerk en werkplekken voor freelancers. Een ontmoetingsplek, maar bijvoorbeeld ook een vertrekpunt voor ongebonden sporters zoals wandelaars, fietsers en bootcampers. En een plek om ouders van jeugdleden op een andere manier te betrekken dan alleen als brenger/haler. Er zijn sportaccommodaties in Gouda waar dit op beperkte schaal al gebeurt. Er zijn ook verenigingen die daar actiever in willen zijn, maar die aanlopen tegen belemmerende regelgeving, bijvoorbeeld op het gebied van wat wel en niet mag als het gaat om het bestemmingsplan. Deze verenigingen worden ondersteund bij het realiseren van hun ambities, waarbij gekeken wordt hoe de lokale regelgeving hier ruimte voor kan bieden.

3. Veilige sportplekken

Om het bewegen in de openbare ruimte te bevorderen moet er ook aandacht zijn voor de veiligheid daarvan. Veiligheid – zowel fysiek als sociaal

– heeft effect op het sport- en beweeggedrag van mensen. Elke eigenaar van een sportaccommodatie is verantwoordelijk voor de veiligheid ervan. Die verantwoordelijkheid wordt gedeeld met sporters, trainers, coaches en verzorgers. Samen moeten zij zorgen voor een fysiek veilige sportomgeving die bijdraagt aan het voorkomen van blessures. Regelmatige inspecties, zuinig omgaan met de sportaccommodatie en die ook netjes houden, blijft daarom ook de komende jaren van groot belang. Een veilige sportomgeving is ook een omgeving waarin elke sporter op een fijne manier kan genieten van de sport in een veilige omgeving, waar respect voor elkaar en sportiviteit van groot belang zijn en geen plaats is voor discriminatie. Bij de inrichting van sportaccommodaties kan daar prima rekening mee gehouden worden, door bijvoorbeeld een regenboogvlag op te hangen of ruimte voor LHBTI-informatie te creëren. Dat geldt uiteraard ook voor andere doelgroepen zoals G-sporters. De veiligheid rondom de sportparken is in Gouda een punt van aandacht, zeker gezien het feit dat sportparken ook geheel of gedeeltelijk openbaar toegankelijk zijn. Hier spelen aspecten als verlichting, zichtlijnen, parkeergelegenheid voor auto's en fietsen, oversteekplaatsen, bewegwijzering en ongewenste hangplekken een rol. In overleg met verenigingen blijven we hier zeer alert op. Ook het groenbeheer kan een belangrijke bijdrage leveren aan veiligheid voor sporters en bezoekers.

4. Gezonde sportkantines

Gezondheid is een steeds groter wordend thema binnen de maatschappij, zeker ook sinds de uitbraak van corona. Er wordt al snel van een gezond

de leefstijl gesproken als een persoon voldoende beweegt en gezond eet. Sport en voeding is binnen een gezonde leefstijl onlosmakelijk met elkaar verbonden. Je zou dus kunnen zeggen dat daar waar gesport en bewogen wordt altijd een keuze van gezonde voeding aanwezig moet zijn. Binnen de gemeente Gouda willen we dat alle Gouwenars altijd kunnen kiezen voor een gezonde keuze in de kantines en clubhuizen van sportverenigingen en gemeentelijke sportaccommodaties. Uit de Sportdeelname Index van de NOC*NSF blijkt dat een op de drie sporters/bezoekers van een club niet verleid wil worden tot ongezond snacken in de sportkantine. De Goudse doelstelling is om in iedere Goudse sportkantine een gezond aanbod te creëren binnen de richtlijnen van het Nederlands Voedingscentrum. Hierbij kan SPORT•GOUDA ondersteuning bieden voor de vereniging waarbij de landelijke organisatie Team:Fit ook een adviserende en ondersteunende rol kan spelen.

5. Rookvrije sportparken

In heel Nederland vindt een imagooverandering plaats op het gebied van gezonde leefstijl. Gezonde voeding, veel bewegen en rookvrij opgroeien zijn hierbij belangrijke pijlers. Rookvrij opgroeien wordt steeds vanzelfsprekender; steeds meer publieke ruimtes en accommodaties, zoals sportverenigingen, onderwijsinstellingen en zwembaden worden rookvrij. Want zien roken, doet roken. In een rookvrije omgeving komen kinderen en volwassenen niet in de verleiding om te gaan roken en wordt meer roken voorkomen. Zo worden kinderen en volwassenen beschermd en daarbij zorgen we ervoor dat kinderen in Gouda rookvrij kunnen opgroeien. De Goudse doelstelling is om alle Goudse sportaccommodaties rookvrij te maken zodat kinderen rookvrij kunnen opgroeien. ■

De Wedstrijdorganisatie:

randvoorwaarden

Speelbudget

De budgetten zoals die in de meerjarenbegroting van de gemeente zijn opgenomen, zijn het uitgangspunt. De budgetten die van toepassing zijn, zijn de bedragen die in de dienstverleningsovereenkomst met SPORT•GOUDA zijn opgenomen voor het onderhoud van gemeentelijke binnensportvoor-

zeningen en de investeringsbedragen voor renovaties in de gemeentelijke buitensportvoorzieningen. Vanaf 2023 is er een structurele uitbreiding van middelen. Voor extra financiële middelen zoeken we indien nodig naar externe financieringsbronnen en proberen we aansluiting te zoeken bij andere gemeentelijke projecten. Door 'werk met werk' te maken kunnen we immers efficiencyvoordeel behalen. Vanaf 2023 roepen we bovendien een accommodatieondersteuningsfonds in het leven ter ondersteuning van de realisatie van niet-gemeentelijke sportaccommodaties en -voorzieningen. Daarnaast maken we optimaal gebruik van landelijke regelingen en maken we daar waar mogelijk gebruik van provinciale subsidies, wetende dat Zuid-Holland het thema beweegvriendelijke omgeving nadrukkelijk op haar agenda heeft gezet.

Medespelers

Intern

Om aan de genoemde ambities te kunnen werken is het van belang dat binnen de gemeentelijke organisatie verschillende afdelingen nauw met elkaar samenwerken. Sport, spelen, gezondheid, beheer openbare ruimte en ruimtelijk beleid dienen gezamenlijk op te trekken. De link met gezondheid komt goed tot uiting in de overeenkomsten tussen Sportakkoord en Preventieakkoord. Ten aanzien van de ruimtelijke sectoren gaat het om afstemming over de mogelijkheden en onmogelijkheden die er zijn met betrekking tot beheer van de openbare ruimte, bestemmingsplannen, groenambities en de beperkingen die de Goudse bodem kent. Nieuwe voorzieningen brengen kosten met zich mee, niet alleen bij de aanleg, maar ook in beheer. Inzicht in en dekking van kosten van aanleg, dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsonderhoud zal steeds op de agenda moeten staan. Bovendien is continu aandacht nodig voor het goed vastleggen van wie verantwoordelijk is voor veiligheid, toezicht en onderhoud en wie eerste aanspreekpunt is voor sportieve initiatieven van bewoners. Ten slotte kennen we de groennorm bij grote projecten: als er groen opgeofferd moet worden, moet dat ergens anders gecompenseerd worden (hoewel sport ook vaak 'groen' is).

Extern

Verder geldt: accommodatiebeleid voeren we als gemeente niet alleen. Een belangrijke partner is in de eerste plaats SPORT•GOUDA als uitvoerder van

het gemeentelijke sportbeleid. Daarnaast zijn de Vereniging van Goudse Sport Organisaties (VGSO), de nog op te richten lokale sportadviesraad, sportverenigingen, scholen, sporters zelf, particuliere en commerciële sportaanbieders en het nog op te richten Gouda SportSupport (netwerk van lokale bedrijven) nauw betrokkenen. Verder zoeken we uiteraard de afstemming met andere partijen wanneer daar aanleiding voor is. Dat kunnen bijvoorbeeld sportbonden, gemeenten in de regio, lokale fondsen, onderwijsinstellingen en zorg- en welzijnsorganisaties zijn.

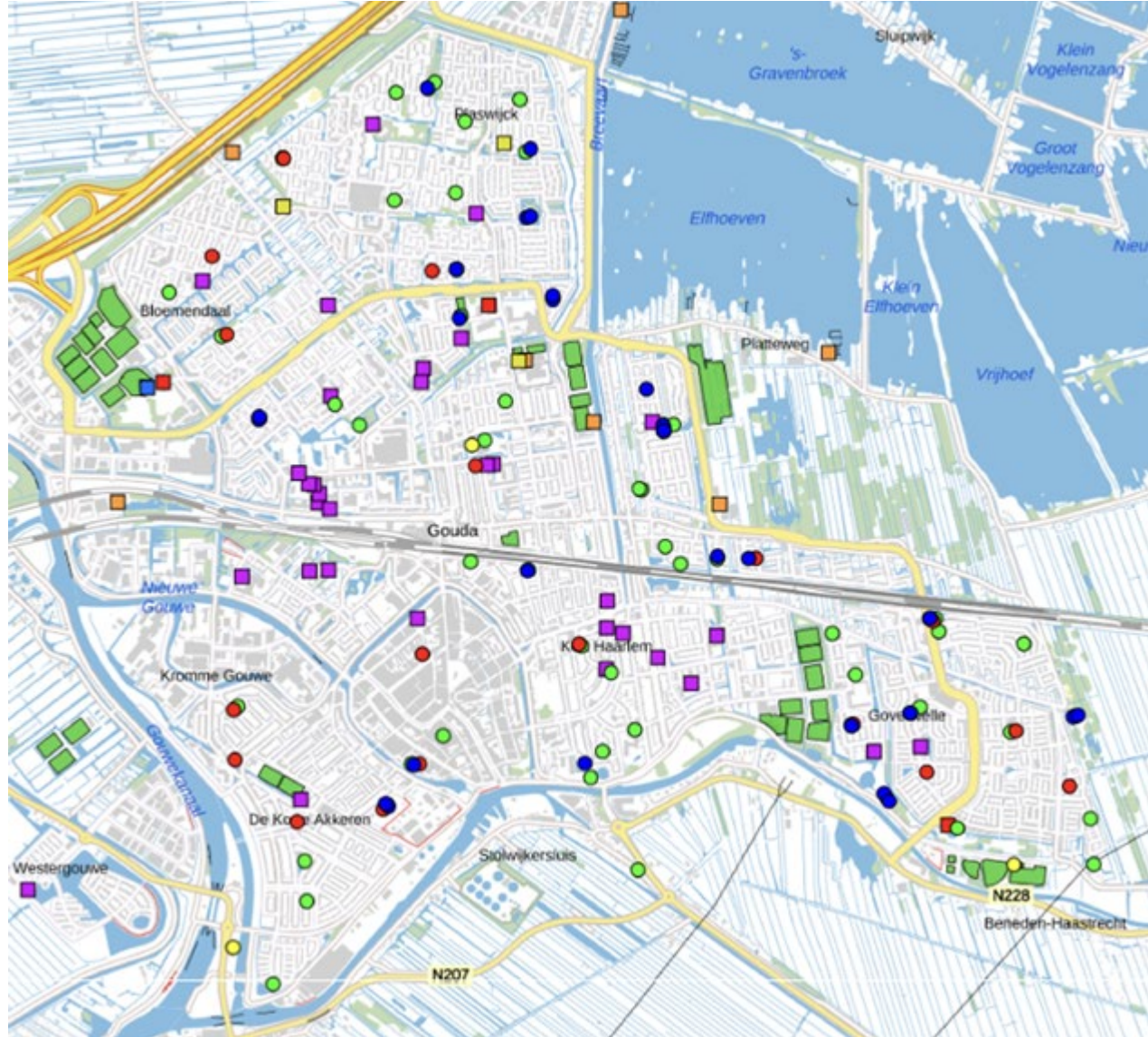
De VAR: monitoring en evaluatie

Jaarlijks wordt verslag gedaan van de voortgang van de uitvoering van deze nota in de gemeentelijke jaarstukken. Het document wordt geactualiseerd wanneer daar aanleiding toe is. College en raad worden dan vanzelfsprekend daarover geïnformeerd. ■

Bijlage 1: Sport- en beweeglocaties in Gouda

● Basketbal	■ Gymzaal
● Skate	■ Sportzaal
● Tafeltennis	■ Sporthal
● Voetbal	■ Zwembad
	■ Sportveld

Bijlage 2: Speelschema in beeld

Bijlage 3: Bronnen

Sportakkoord Gouda 2019

Coalitieakkoord Nieuwe energie, 2018

Sportnota: Sport en Bewegen in Gouda 2022

Mulier Instituut: Ruimte voor Sport in Gouda, 2019

Tien organisatieadvies: Gebruikgave sportaccommodaties, 2021

Atlas voor gemeenten 2020

Nota Maatschappelijke Voorzieningen Westergouwe, 2021

Advies mbt prognose gymzalen, SPORT•GOUDA, 2021

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Gouda

Preventieakkoord Gouda 2021

www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren

colofon

Auteur: Leon Janssen Lok (sportbeleid, afdeling CVO, gemeente Gouda)

Opmaak: Grafische Vormgeving gemeente Gouda

Foto's: Astrid den Haan, Cojan van Toor

Illustratie: Bas den Boer, Garensponnerij

© gemeente Gouda, oktober 2021